

ombudscommissie
's-Hertogenbosch

(Samen)werken in wijk

Over "vermeende" discriminatie en over "transparante" informatieverstrekking

Eindrapport

Datum: mei 2020

1. De klacht bij de gemeente en de afdoening ervan

Verzoeker (voorzitter van het Arubaans Antilliaans Comité de Hambaken) vindt het onterecht dat de aanvraag tot het huren van een ruimte voor een carnavalsactiviteit is afgewezen. Hij klaagt er over dat de manager van Brede Bossche School de Hambaken (die de aanvraag heeft beoordeeld) de huisregels van de BBS heeft overtreden en dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan discriminatie en ongelijke behandeling op basis van afkomst en geloofsovertuiging.

Klacht bij de gemeente

Verzoeker diende op 21 januari 2019 een klacht in bij de gemeente 's-Hertogenbosch. De klacht is op 12 maart 2019 afgehandeld. In de klachtafhandelingsbrief van de gemeente van 12 maart 2019 acht de gemeente de discriminatieklacht ongegrond en biedt de gemeente aan om samen met verzoeker het gesprek aan te gaan. Om te kijken welke mogelijkheden er zijn om carnaval in de toekomst te vieren en te organiseren.

In de afhandelingsbrief van de klacht door de gemeente staat onder andere dat *het verzoek niet is gehonoreerd omdat er sprake zou zijn van een carnavalsavond voor zowel volwassenen als kinderen, waar alcohol geschonken zou worden*. Voor verzoeker leek het erop dat de manager het schenken van alcohol niet goedkeurde en de achtergrond van verzoeker niet respecteerde. Verzoeker vindt deze afwijzingsgrond ongeloofwaardig temeer nu de BBS huisregels hanteert waarin de eerste regel aangeeft dat een ieder welkom is, ongeacht huidskleur, afkomst, geloof en geaardheid.

2. De klachten van verzoeker zoals binnengekomen bij de Ombudscommissie

Op 21 mei 2019 ontving de Ombudscommissie een verzoekschrift met de vraag zijn klacht te behandelen. Verzoeker is het niet eens met de aanpak en de uitkomst zoals deze uit de afhandelingsbrief van de gemeente blijkt. Ook geeft verzoeker aan dat uit de afhandelingsbrief bleek dat de gemeente hem een gesprek had aangeboden over hoe carnaval op te pakken in het volgende jaar.

De ingediende klacht van verzoeker bij de Ombudscommissie bestaat uit verschillende componenten. Verzoeker geeft namelijk aan dat niet alleen de discriminatieklacht speelt (zoals de klacht door de gemeente is afgedaan) maar dat er nog andere onduidelijke zaken naar voren zijn gekomen. Er is niet sprake van een enkel incident, er zijn verschillende incidenten geweest die aanleiding zijn geweest om een verzoek tot klachtbehandeling bij de Ombudscommissie in te dienen.

Daarbij geeft verzoeker aan dat hij het niet kan verkroppen dat nog een reden van afwijzen is gebaseerd op roddels en zwartmakerij van hem en een goede kennis. Deze roddels komen steeds in elk gesprek tussen hem en de gemeente terug. Verzoeker heeft het idee dat de gemeente deze verhalen niet meer kan loslaten en dat er sprake is van stigmatisering en negatieve beeldvorming. Verzoeker vraagt zich af wanneer hij hier van af komt en wanneer hij, net als andere buurtbewoners, een 'gewone' kans krijgt. Verzoeker merkt op dat hij ook bij andere initiatieven niet meer serieus wordt genomen en geboycot wordt.

Ook geeft verzoeker aan dat hij ineens geconfronteerd werd met nieuwe beleidsregels rondom 'carnavalsactiviteiten'. Deze andere regels, waar de manager op doelde, zijn hem nooit eerder voorgehouden maar zijn voor de gemeente voldoende geweest om zijn aanvraag per mail af te wijzen. Verzoeker geeft aan dat hij deze specifieke nieuwe regels rondom het toekennen en afwijzen niet kent. Hij heeft nog nooit met iemand van de gemeente gesproken over deze veranderende regels. Hij vindt dat de gemeente niet voldoende duidelijkheid heeft gegeven over de gang van zaken en hem ten onrechte daarbij niet heeft betrokken. Het blijft voor hem onbegrijpelijk waarom de gemeente na al die jaren alsnog heeft besloten om over te gaan op een andere systematiek in de organisatie van wijkactiviteiten en waarom zijn belangen niet zijn meegewogen bij deze 'beslissing'.

Onder andere om voornoemde redenen is verzoeker van mening dat het ongegrond verklaren van zijn klacht door de gemeente, onacceptabel is. Hij vraagt de Ombudscommissie om een oordeel.

Resume klachten verzoeker

- Verzoeker stelt dat de gemeente hem bij de beoordeling van zijn aanvraag ongelijk heeft behandeld en in strijd heeft gehandeld met de eigen huisregels van de BBS
- Verzoeker vermoedt dat discriminatie op grond van afkomst en geloofsovertuiging wel een rol speelt in de afwijzing
- Hij verwijt de gemeente ervan dat zij ineens nieuwe regels rondom activiteiten heeft bedacht waardoor zijn aanvraag werd afgewezen. Deze regels zijn voor hem nooit voorgehouden, hij heeft de nieuwe regels niet elders teruggelezen
- Verzoeker geeft aan het pijnlijk te vinden dat er allerlei onwaarheden zijn verspreid over hem (door de beheerders en de manager van de BBS). Deze onwaarheden, zegt verzoeker zijn ook meegenomen in deze aanvraag. Verzoeker betreurt het dat dat wat gesteld wordt voor waarheid aangenomen wordt zonder een feitelijke onderbouwing.
- Ook verzoekers laatste aanvraag is wederom afgewezen. Hij vraagt zich af wanneer hij weer mee mag doen.

In samenspraak met partijen neemt de Ombudscommissie de klacht in onderzoek en informeert zij partijen hierover. In dit kader nodigde de Ombudscommissie zowel verzoeker als vertegenwoordigers van de gemeente uit, om te worden gehoord op de hoorzitting van 9 december 2019. De Ombudscommissie heeft zowel verzoeker als de gemeente in de gelegenheid gesteld de standpunten toe te lichten. De hoorzitting heeft plaatsgehad op 9 december 2019 waarbij verzoeker verscheen en bijgestaan werd door een goede kennis. En namens de gemeente sloten aan de klachtbehandelaar van de gemeente en de klachtencoördinator van de sector Maatschappelijke Ontwikkeling.

Met dit eindrapport rondt de Ombudscommissie haar onderzoek af. De klachtenprocedure komt hiermee definitief tot een eind. De commissie baseert zich in dit eindrapport op wat besproken is tijdens de hoorzitting, het verslag van bevindingen, de reacties daarop, het klachtdossier en alle met partijen gevoerde gesprekken en overgelegde documenten.

3. Nadere toelichting op de klacht van verzoeker

Op het concept verslag van bevindingen van december 2019 heeft verzoeker (en zijn kennis) kunnen reageren. Verzoeker geeft in de mailing aan dat het gebeuren hem niet in de koude kleren is gaan zitten. Hij is geëmotioneerd, geeft hij aan. De situatie duurt lang en hij is het inmiddels zat. Tot op heden (vanaf 2018) heeft hij geen activiteiten meer kunnen oppakken. Hij heeft de gemeente nodig bij de organisatie maar de gemeente hem niet, zo zegt verzoeker. Dit klopt niet geeft verzoeker aan. Hij heeft jaren activiteiten ten behoeve van de hele Hambaken-gemeenschap georganiseerd. Verzoeker geeft aan dat hij vindt dat de gemeente hem niet serieus heeft genomen.

De leugens hebben niet alleen veroorzaakt dat carnaval in het afgelopen jaar niet door hem mocht worden opgepakt; maar ze zijn kennelijk zo zwaar dat alle komende activiteiten die door verzoeker zijn geïnitieerd of zijn aangevraagd worden afgewezen. De beschuldiging aan het adres van verzoeker en zijn kennis is er een van dronkenschap, agressief gedrag, uitsluiten van kinderen van een andere afkomst en niet kunnen verantwoorden van subsidiegelden. Verzoeker geeft aan dat er niets is gedocumenteerd en de leugens nergens op zijn gebaseerd.

De beschuldigingen worden geuit door de nieuwe manager van BBS Hambaken. Met deze manager is er weinig contact geweest en deze manager heeft op basis van horen zeggen een eigen invulling gegeven aan de 'incidenten'. Het weer afwijzen door de gemeente van een aanvraag van verzoeker leidde tot frustraties bij verzoeker. Welke tot een ontzegging van het BBS-gebouw heeft geresulteerd.

4. Nadere toelichting van de gemeente

Uit hetgeen de gemeente tijdens het onderzoek door de Ombudscommissie naar voren heeft gebracht blijkt het volgende.

Over de bevoegdheid de verhuur te weigeren

De gemeente geeft ter zitting van 9 december 2019 aan dat de verantwoordelijkheid van de BBS manager zich onder andere richt op de veiligheid binnen die BBS. De manager is bevoegd om alles in het werk te stellen om een veilige, rustige omgeving te bewerkstelligen. Zo houdt de manager zich enerzijds onder andere bezig met de veiligheid en anderzijds het toe- en afwijzen van ruimten binnen die BBS. Dit noemt de gemeente een ruime mandaatregeling.

De gemeente geeft aan dat ten tijde van de geweigerde verhuur het verhuurmandaat bij het afdelingshoofd Jeugd en Onderwijs lag¹.

Over de verscherpte regels ten aanzien van het verhuurbeleid

Hierover geeft de gemeente aan dat die niet terug te lezen zijn in beleid, huisregels, afspraken en of protocollen. Het is aan de BBS manager in overleg met de beheerders en de wijkmanager om aanscherping van de regels in te zetten.

Vanwege (vermeende) eerdere incidenten (in 2018) ten aanzien van kinderen, veiligheid en het gebruik van alcohol, zijn er gesprekken geweest met verzoeker. In de gesprekken is onder andere de afwijzing op grond van de eerdere incidenten als basisargument meegenomen in de carnavalsaanvraag. De incidenten waar eerder over is gesproken gaven aanleiding om nieuwe of aangescherpte regels te maken. Aan deze verscherpte regels, in deze specifieke zaak, voldeed verzoeker niet. Reden voor een afwijzing.

De aanscherping heeft dus te maken met de incidenten in het verleden. De aanscherping vond plaats toen verzoeker met de aanvraag kwam.

5. De aspecten van de klacht bij de ombudscommissie

Voordat de Ombudscommissie aan een inhoudelijke beoordeling van het verzoek toekomt, moet de commissie vaststellen of en zo ja welke klachten de commissie (verder) in onderzoek neemt.

Daarover overweegt de commissie als volgt.

De klacht van verzoeker, zoals bij de ombudscommissie binnengekomen, betreft:

- a. het weigeren door de gemeente om met hem een huurovereenkomst aan te gaan betreffende een ruimte in BBS De Hambaken.
- b. motivering van die weigering met verwijzing naar nieuw beleid ten aanzien van de organisatie van carnaval
- c. motivering van de weigering met verwijzing naar problemen met verzoeker
- d. onzekerheid over de toekomstige mogelijkheden voor verzoeker.

Over a: het weigeren van de verhuur:

Van de kant van de gemeente is aangegeven, dat het aangaan (inclusief het weigeren) van een dergelijke huurovereenkomst is gemandateerd (bij volmacht overgelaten aan) het afdelingshoofd Jeugd en onderwijs van de sector Maatschappelijke Ontwikkeling.

Een weigering om te verhuren is, net als het verhuren zelf, een civielrechtelijke zaak. Verzet daartegen vergt een gang naar de civiele rechter. Die toetst de weigering dan tevens aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Een goede motivering is er daar een van (begrijpelijk, deugdelijk en volledig motiveren).

Over b: motivering van de weigering met nieuw beleid ten aanzien van de organisatie van carnaval

¹ Vloeit voort uit de algemene voorwaarden bij verhuur van ruimten en zalen binnen de Brede Bossche Scholen, en Windkracht 5 te 's -Hertogenbosch, vastgesteld bij besluit van het college van burgemeester en wethouders van 's -Hertogenbosch, 13 september 2005: artikel 1. Begripsomschrijving a) Verhuurder: de gemeente 's-Hertogenbosch, ingevolge het Mandaatbesluit 2001 vertegenwoordigd door het hoofd van de afdeling Jeugd & Onderwijs

Uiteraard kan, bij het aangaan of weigeren van de verhuur, door het afdelingshoofd rekening worden gehouden met het algemene beleid dat de gemeente hanteert bij het ter beschikking stellen van dergelijke ruimten; immers het doel is het bevorderen van de samenhang binnen de wijk.

Als het bestaande beleid wordt gewijzigd of aangescherpt in die zin dat burgers in bestaande verwachtingen kunnen worden teleurgesteld, is het raadzaam met hen daar goed en tijdig over te communiceren. De ombudscommissie zal over de communicatie een aanbeveling over doen.

De commissie heeft van verzoeker begrepen dat het gaat om het verwijzen naar – hem toen onbekend – nieuw beleid als grond voor het afwijzen van de klacht. Terwijl het in feite ging om bezwaren (roddels) over hem persoonlijk.

De ombudscommissie merkt daarbij wel het volgende op. Het geven van onjuiste informatie aan verzoeker over de motivering van de weigering is een gedraging, die getoetst kan worden aan de behoorlijkheidsnormen. Het vereiste van transparantie is er daar een van. Dat is van belang voor het vertrouwen dat de burger mag hebben in de overheid. Een klacht kan zich daarop richten.

Over c: motivering van de weigering met – volgens de gemeente- aan verzoeker verbonden problemen.

De verwijzing door de gemeente naar aangescherpte regels ten tijde van de aanvraag door verzoeker, moet – gelet op de nadere toelichting door de gemeente – als volgt begrepen worden: de aanvraag van verzoeker werd beoordeeld aan de hand van volgens de gemeente met eerder opgedane ervaringen.

Ten aanzien van het verspreiden van (on) waarheden/discriminatie heeft de commissie geconstateerd dat partijen daarover van mening verschillen en daaraan vast blijven houden. Over die stelling wordt dus verschillend gedacht en blijft men verschillend denken. De ombudscommissie kan zich dan ook om die reden niet uitspreken over de kwestie.

Over d: onzekerheid over de toekomstige mogelijkheden voor verzoeker

Dit is in feite geen klacht over een gedraging van de gemeente, maar een uiting van onzekerheid over de toekomstige kansen voor verzoeker om in de BBS een ruimte te huren. Verderop in het rapport, hoofdstuk 10, wordt hier meer aandacht aan gewijd.

6. Op zoek naar een oplossing

Er zijn nieuwe ideeën van de gemeente om het carnavalsfeest in de wijk Hambaken op een andere manier vorm te geven. Hierover is gesproken met verzoeker (en kennis), de wijkmanager en de klachtbehandelaar tijdens een gesprek in oktober 2019. Helaas stuitte de nieuwe aanpak op onbegrip waarna het gesprek resoluut werd afgesloten². Verzoeker geeft hierop aan dat hij het niet begrijpt dat maar één partij in de toekomst het carnavalsfeest mag organiseren. Gemeente merkt op dat door de wildgroei aan activiteiten er geen zicht was op wijkbrede activiteiten. Door te clusteren met het aanwijzen van één partij, worden er duidelijkheden geschapen. De verschillende verenigingen in de wijk Hambaken kunnen zich wel inschrijven voor de activiteit echter één partij krijgt subsidie om de activiteit voor alle bewoners handen en voeten te gaan geven. Gemeente geeft hierop vervolgens aan dat het carnavalsfeest een brede wijkgerichte activiteit is. Verzoeker begrijpt dit niet, de activiteiten zoals hij deze de afgelopen tien jaar heeft opgepakt waren voor een bredere doelgroep, voor de hele wijk Hambaken.

Uit de gesprekken met zowel verzoeker als de gemeente is het de Ombudscommissie duidelijk geworden dat men niet goed weet hoe men nu uit de impasse kan komen. Complicerende factor is dat daarbij ook nog andere partijen, te weten de manager, de beheerders, de wijkmanager, de school, betrokken is. De Ombudscommissie constateert dat de onderlinge verstandhouding zodanig verstoord is, dat om enigszins verder te komen aandacht aan de relatie moet worden besteed. De gemeente én ook verzoeker hebben hierin een verantwoordelijkheid.

Het aanbod van de gemeente om te praten over hoe om te gaan met carnaval in de toekomst, was een goede beweging, een goed begin. Het gesprek in oktober 2019, in bijzijn van de klachtbehandelaar en de wijkmanager, leverde helaas niets op. Het doel van het gesprek was de carnaval in de toekomst en het bespreken van de nieuwe uitgezette koers ten aanzien van activiteiten en subsidies. Partijen zijn ontevreden uit elkaar gegaan zonder concreet zicht te hebben op de toekomst.

In een poging te werken aan het vertrouwen heeft de ombudscommissie op 9 december 2019 (datum hoorzitting) in het kader van een interventie een mediationtraject geopperd. Een mediationtraject wordt gevolgd om te werken aan het herstel van vertrouwen, tot een oplossing te komen en om buiten andere langlopende en dure juridische procedures te blijven. Op de vraag of partijen openstaan voor een mediationtraject wordt aan de zijde van verzoeker positief geantwoord. Aan de zijde van de gemeente is er twijfel. Complicerende factor is namelijk dat er ook nog andere partijen betrokken zijn in het gebeuren, te weten de manager, de beheerders, de wijkmanager en de school. Op 18 december 2019 laat de gemeente weten dat er op dat moment geen ruimte was voor mediation en dat dit instrument vooralsnog niet paste. Wel wordt vermeld dat het afdelingshoofd bereidwillig is om met verzoeker een gesprek te voeren. Door deze optie aan te bieden geeft de gemeente aan dat ze zich in een bepaalde mate inspant om zoveel mogelijke juridische procedures te vermijden.

7. Welke aspecten onderzoekt de Ombudscommissie

Terug naar de afdoening van de klacht. De inhoud van deze rapportage richt zich op het volgende.

Is de gemeente voldoende transparant geweest bij het geven van een toelichting op de weigering te verhuren. Daarbij kijkt de Ombudscommissie of er voldoende invulling is gegeven aan het vereiste van transparantie. Dit vereiste houdt in dat de overheid open en voorspelbaar is in haar handelen, zodat het voor de burger duidelijk is waarom de overheid bepaalde dingen doet.

De Commissie zal na het formuleren van het oordeel hierover ook een toekomstgerichte aanbeveling doen.

8. Toetsingskader (de begrippen)

Behoorlijkheidsnormen

De Ombudscommissie toetste het aan haar voorgelegde verzoek om klachtbehandeling aan de behoorlijkheidsnormen uit de Behoorlijkheidswijzer³. De Behoorlijkheidswijzer is voor alle ombudsinstituten in Nederland een leidraad om klachtbehandeling aan te toetsen. In dit onderzoek toetste de Ombudscommissie (zoals eerder in paragraaf 8 in dit rapport aangegeven) aan:

Kernwaarde Open en Duidelijk: *Transparantie*.

De overheid is in haar handelen *open en voorspelbaar*, zodat het voor de burger duidelijk is *waarom* de overheid bepaalde dingen doet.

Transparantie vereist van de overheid een open houding. De overheid zorgt ervoor dat burgers inzicht kunnen hebben in de procedures die tot beslissingen leiden en het hoe en waarom ervan. De overheid zorgt dat haar handelingen getoetst kunnen worden.

9. Beoordeling

Transparantie

Het aanvankelijk aangeven dat de weigering voortkomt uit nieuw (algemeen) verhuurbeleid, terwijl het daar niet om ging, is een gedraging die niet voldoet aan het vereiste van transparantie richting verzoeker over de werkelijke reden van de weigering. De klacht ten aanzien van dit aspect is dan ook **gegrond**.

³ Behoorlijkheidswijzer van de Nationale Ombudsman, versie juni 2019 onder Open en Eerlijk: Transparant

10. Actualiteit/ de huidige stand van zaken

In het kader van een periodiek gesprek met de directeur, klachtencoördinator en de klachtbehandelaar van de sector Maatschappelijke Ontwikkeling, is onder ander deze zaak ter sprake gekomen.

De klacht van verzoeker is vóór 1 januari 2020 in behandeling genomen door de sector Maatschappelijke ontwikkeling. De taak management/beheer BBS lag toen ook bij eerder genoemde sector. Vanaf 1 januari 2020 valt de taak management/ beheer BBS onder de sector Stadsbeheer. Het mandaatbesluit is hierop aangepast in januari 2020. Uit het besluit komt onder andere naar voren dat (onder art 6.24 mandaatbesluit) het verhuren van leegstaande lokalen van scholen en het stellen van gebruiksregels door B&W is gemandateerd aan de directeur van de sector Stadsbeheer en er een submandaat is afgegeven aan het afdelingshoofd van die sector.

Gelet op het vorenstaand en in samenhang met het vorenstaand vraagt de ombudscommissie aandacht voor de ontzegging tot het BBSgebouw de Hambaken en het schoolplein. De ontzegging/ het verbod is ingegaan op 13 november 2019 voor de duur van een half jaar. Dit betekent dat het verbod op 18 mei 2020 eindigt.

11. Aanbeveling.

Gesteld kan worden dat op vele fronten een zoektocht gaande is naar de juiste, beste of meest gewenste oplossing in deze klacht. In dit eindrapport kijkt de Ombudscommissie dan ook niet alleen naar het verleden maar vooral ook naar de toekomst. Wat en hoe kan er van deze klacht worden geleerd? En hoe kan het vertrouwen tussen gemeente en verzoeker verder worden hersteld? Vanuit deze doelen van het klachtrecht komt de Ombudscommissie tot de volgende aanbeveling:

1. Gelet op de actualiteit ingaande per 1 januari 2020 (zie ook hoofdstuk 10: stand van zaken), het onderbrengen en het overhevelen van het verhuren van leegstaande lokalen van scholen en het stellen van gebruiksregels van de sector Maatschappelijke Ontwikkeling naar de sector Stadsbeheer⁴ het volgende. In het kader van deze overheveling beveelt de ombudscommissie de gemeente aan om (toekomstige) zaken die voortvloeien uit dit rapport met verzoeker te bespreken om tot een beste aanpak te kunnen komen. In dit rapport is eerder gesproken over het oppakken van het gesprek door de verantwoordelijke afdelingshoofd van de sector.

2. De ombudscommissie nodigt de nieuwe organisatie uit om heldere en voor gebruikers kenbare spelregels (protocollen) te maken over wie ten aanzien van de verhuur over wat mag beslissen, en wat daarbij de uitgangspunten zijn. En die regels in het overleg met belangstellenden daadwerkelijk te hanteren. De commissie verwijst wat dat betreft naar de participatiewijzer van de Nationale Ombudsman (zie bijlage 1).

De Ombudscommissie 's-Hertogenbosch,

A.H.A. Lensen, voorzitter

C. Hopman- Abdoeljami, secretaris

⁴ <https://repository.officiële-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2020-5136/1/bijlage/exb-2020-5136.pdf>

Bijlage 1: participatiewijzer
Nationale Ombudsman (2014)

ombudscommissie
's-Hertogenbosch

de Nationale
ombudsman

Participatiewijzer

Tien spelregels voor behoorlijk omgaan met inbreng
en inspraak van burgers

Inleiding

Burgerparticipatie omvat alle methoden om burgers bij gemeentelijk beleid te betrekken. Het gaat daarbij zowel om de inbreng van burgers op het moment dat er nog beleidsruimte is als om de wettelijke inspraakprocedure.

Burgerparticipatie kent veel verschijningsvormen, variërend van het verstrekken van informatie aan burgers, het raadplegen van burgers, het vragen van advies aan burgers, burgers die samen met de gemeente beslissen tot – de meest vergaande vorm – burgers die zelf beslissen.

Ook de wettelijke inspraakprocedure is een vorm van burgerparticipatie. Welke vorm een gemeente ook kiest, de Nationale ombudsman vindt het belangrijk dat er altijd sprake is van zorgvuldige, en daarmee behoorlijke participatie.

Deze Participatiewijzer geeft een overzicht van tien belangrijke spelregels voor behoorlijke participatie. Deze spelregels zijn een handreiking voor zowel gemeente als burger, om deze behoorlijke participatie in de dagelijkse praktijk in te vullen.

Voor de Nationale ombudsman zijn de spelregels het kader waaraan hij in concrete gevallen de behoorlijke burgerparticipatie kan toetsen. De spelregels zijn geen aanvullende rechtsregels waarop burgers zich voor de rechter kunnen beroepen.

Wat is behoorlijke participatie?

In een behoorlijk participatieproces zijn de volgende drie belangrijke elementen te onderscheiden:

- 👉 Het is van belang dat bij de voorbereiding goed wordt nagedacht over de vorm van participatie die wordt gekozen: maak heldere keuzen vooraf.
- 👉 De gemeente moet ook echt geïnteresseerd zijn in en waarde hechten aan de bijdrage van de burger: zorg voor een constructieve houding.
- 👉 Een goede informatievoorziening tijdens het hele participatieproces is cruciaal voor het welslagen ervan: zorg voor actieve en adequate informatieverstrekking.

Heldere keuzen vooraf

- 1 De gemeente motiveert of en zo ja hoe ze burgers betreft bij beleids- en besluitvorming. Criteria daarbij zijn: heeft het invloed op de leefomgeving en is er ruimte voor participatie. Deze motivering maakt de gemeente desgevraagd kenbaar.
- 2 De gemeente maakt participatie een vast onderdeel van het politieke en bestuurlijke besluitvormingstraject.
- 3 De gemeente gaat zeer terughoudend om met de mogelijkheid participatie te beperken vanwege het algemeen belang. Kiest de gemeente er toch voor burgerparticipatie te beperken dan moet ze deze keuze motiveren.
- 4 De gemeente bepaalt, voordat het participatietraject van start gaat, welke rol de burger krijgt:
 - meebeslissen;
 - coproduceren;
 - adviseren;
 - raadplegen;
 - informeren.
- 5 De gemeente zorgt voor een zorgvuldig vormgegeven participatieproces. Dit betekent dat de gemeente expliciet maakt:
 - welk onderwerp ter discussie staat;
 - wie ze bij de beleids-/besluitvorming betreft, dus wie de belanghebbenden zijn;
 - op welke wijze ze het participatieproces inricht, zo mogelijk in overleg met de belanghebbenden;
 - op welke wijze ze de burger het best kan bereiken, bijvoorbeeld per brief, via de media of huisbezoek. Voor welke wijze ze kiest is mede afhankelijk van de rol die de burger heeft gekregen in het participatieproces.

Constructieve houding

- 6 De gemeente is oprecht geïnteresseerd in hetgeen burgers naar voren brengen en laat dat merken in woord en daad. Van burgers mag een constructieve bijdrage worden verwacht.
- 7 De gemeente weegt de inbreng van burgers mee in de uiteindelijke beslissing en maakt dat zichtbaar.
- 8 De gemeente levert extra inspanning om alle belanghebbenden actief te betrekken, dus ook degenen die zich niet meteen in eerste instantie zelf aanmelden.

Informatieverstrekking

- 9** De gemeente informeert de burger tijdig en volledig over het onderwerp van participatie, hun rol en de manier waarop het participatieproces vorm krijgt.

- 10** De gemeente informeert burgers gedurende het participatietraject regelmatig over wat er gebeurt met hun inbreng. De inbreng van burgers wordt schriftelijk vastgelegd. De gemeente informeert burgers ook over lang stilliggen, uitstel of wijziging van voornemens of plannen van de gemeente. De gemeente motiveert haar besluit waarbij ze aandacht besteedt aan de door burgers naar voren gebrachte (tegen)argumenten.

Deze Participatiewijzer behoort bij het rapport 'We gooien het de inspraak in' (rapport 2009/180 van 17 september 2009) van de Nationale ombudsman. Het rapport kunt u raadplegen op www.nationaleombudsman.nl of opvragen via de afdeling Communicatie van de Nationale ombudsman, (070) 356 36 79.